

Vårt datum

2017-01-09

Vår Referens

Per Everhill

per.everhill@tekniskaverken.se

013-20 83 08

Ert datum/Your date

Miljö-och energidepartementet

m.registrator@regeringskansliet.sem.remisser-energi@regeringskansliet.se

Er referens/Your reference

M2016/02401/Ee

Remissyttrande om förslag till strategi för ökad användning av solel [ER 2016:16] samt förslag till heltäckande solelstatistik [ER 2016:20]

Tekniska verken Linköping Nät AB önskar genom detta remissyttrande lämna synpunkter på förslag till strategi för ökad användning av solel (ER 2016:16) samt förslag till heltäckande solelstatistik [ER 2016:20]. Tekniska verken är inte formellt tillfrågad remissinstans.

Tekniska verkens elnätverksamhet omfattar omkring 93 000 leveranspunkter i kommunerna Linköping, Mjölby och Katrineholm, varav huvuddelen i tätorterna. Tekniska verken engagerade sig tidigt i frågor kring anslutning av solelproduktion till elnätet och har genom åren utvecklat väl fungerade rutiner för detta. Enligt Energimyndighetens statistik från 2015 var Linköping den kommun i Sverige som har mest installerad effekt solel. Katrineholm var den kommun i Sverige som hade mest solceller per capita.

Övergripande kommentarer

Rapporten innehåller många förslag till förenklingar i regelverk och administrativa regler som Tekniska verken generellt ställer sig positiva till. Det finns dock detaljfrågor som vi anser värda att belysa och möjligen komplettera rapporten med. Vi vill särskilt framhålla att elnätet och därmed också elnätsägarens engagemang i dessa frågor är av vital betydelse för utvecklingen vilket vi anser borde tydliggöras i rapporten.

Vi saknar vidare en diskussion kring elsäkerhet samt regelförändringar som skulle möjliggöra för kunder att i vissa lägen etablera en produktion på en fastighet och överföra produktionen till angränsande fastighet. Denna möjlighet finns inte med dagens regelverk. För att få den expansion som önskas anser vi att det behöver skapas ett regelverk som medger att produktion förs mellan närliggande fastigheter för att underlätta etablering av lite större anläggningar.

3.1 Fas 1: Etablering, idag till närtid

Elnätsföretagen är en möjliggörare för etablering av stora volymer solelproduktion i vårt energisystem. Det kommer kräva att elnätsföretagen säkrar kapaciteten i vissa delar av elnätet för att säkerställa leveranskvaliteten till alla kunder. För att klara de investeringar

som detta innebär bör det säkerställas att intäktsregleringen inte motverkar denna utveckling utan stödjer den.

5.1.1 Målgruppsanpassning och harmonisering av regelverk

Justering i regelverk beträffande privatpersoner-solROT

Tekniska verken är positiva till förslagen och särskilt solROT som kommer att effektivisera hela processen för alla inblandade parter och inte minst bli enklare för kunden.

Justering i regelverk för elcertifikatsystemet beträffande målgruppen små anläggningar

Tekniska verken är positiva till förslaget att för de mindre anläggningarna (högst 68 kW) ta bort hanteringen med elcertifikat och istället öka skattereduktionen. Tekniska verken anser emellertid att det kan vara på sin plats att utreda huruvida ökningen borde vara något högre än förslagets 20 öre/kWh i syfte att kompensera för den certifikatsberättigade elproduktionen som tappas på grund av egenkonsumtion. Även värdet av en förenklad administration borde medge en större höjning av skattereduktionen.

Ellagen

Enligt förslaget ska avgift för mätning av inmatning inte få tas ut för abonnemang upp till 100 A. Vid en omfattande utbyggnad av mikroproduktion kan denna avgiftsbefrielse kraftigt komma att snedvräta kostnadsbilden för övriga kunder. Dessutom är mätning på anläggningar större än 63 A förenat med högre kostnader på grund av strängare regelverk. Se även våra kommentarer under punkt 5.2.1.

Skattereduktion

Tidig information till prosumenten kring storleken på skattereduktionen kan tyckas bra, men vi ställer oss frågan hur korrekt den egentligen kommer att vara då avstämning av underlaget sker på årsbasis. Ett förändrat uttagsmönster hos kunden kan göra att den lämnade prognosen kring skattereduktionen slår väldigt fel. I det här fallet kan tidig information vara till mer skada än nytta. Dessutom föreslås att det ska vara frivilligt för elhandlaren att upplysa om storleken på skattereduktionen. Om alla kunder ska få samma möjlighet borde det vara ett krav på att elhandlaren ska tillhandahålla informationen.

5.1.2 Statistik för uppföljning

Ny statistikundersökning för att tillgodose de nya behoven

Redan idag lämnar elnätföretagen information om ansluten solcellseffekt till Energimyndigheten. Kvalitén på denna statistik skulle förbättras om det tydligt fastställs vilken typ av effekt som nätägaren ska registrera i sina system. Då installation av solceller är anmälningspliktigt har elnätföretagen god kännedom om installerad effekt i varje anläggning. Registrerade uppgifter kan emellertid skilja sig åt. I vissa fall anges växelriktareffekten och i andra fall solcellspanelernas topp effekt. Ett klarläggande kring vilken effekt som ska registreras höjer kvalitén på statistiken.

Utökning av uppdraget om tjänstehubben med fokus på statistikförsörjning

I den kommande tjänstehubben ska det finnas möjlighet att hämta all typ av offentlig statistik som kommer att efterfrågas från olika myndigheter. Det ser vi som en förutsättning för en väl fungerande elmarknad. Det bör påpekas att tjänstehubben endast

kommer att ha tillgång till nettosiffror vad gäller produktion via solceller. I detta sammanhang kan det också vara på sin plats att fundera på om det inte ska införas ett antal nya kundkategorier för att kunna särskilja konsumenter och prosumenter i syfte att undvika missvisande statistik.

5.1.3 Förändringar i elnätet vid en ökad produktion av solel

Lokalnätens krav på god elkvalité

Utöver krav på god elkvalité bör även krav på elsäkerhet fastställas. Vid ett akut läge, exempelvis en driftstörning, är det väsentligt att nätägaren utan hinder har tillgång till brytmöjlighet i en produktionsanläggning. Brytmöjligheten i de flesta mindre anläggningarna är i elmätarskåpet. Detta sitter inte alltid tillgängligt då det exempelvis kan vara placerat i kundens bostad eller i annat låst utrymme. Tekniska verken ser gärna att det i kommande regelverk ställs krav på att brytmöjlighet för produktionsanläggningen alltid ska vara tillgänglig för elnätägaren samt att den kostnad kunden får för sådan ombyggnation omfattas av ett solROT.

5.1.4 Information och kunskaphöjning

Ett nytt branschöverskridande program om solel

Tekniska verken anser att elnätsägaren behöver involveras i ett tidigt skede både för att ha en god framförhållning för egen planering samt för att kunna informera kunder eller byggherrar om eventuella kostnader som kan tillkomma för kunden i form av förstärkningar i kundens anslutning m.m. En tidig kontakt med nätägaren underlättar den fortsatta processen.

5.2.1 Förändringar i elnätet vid en ökad produktion av solel

Marknadsdesign

Det är av yttersta vikt att kommande regelverk kring elnätsavgifter inte begränsar elnätsägarens möjligheter att få betalt för den merkostnad det innebär att hantera solelproduktionsanläggningar. Om den framtida önskvärda produktionsvolymen 7-14 TWh ska kunna uppnås kommer det att kräva en väsentlig mängd nya prosumenter. Om landets lägenhetskunder räknas bort återstår omkring 2 miljoner av totalt 5,3 miljoner svenska elnätskunder. Med ett antagande att genomsnittsininstallatonen är 20 kW kommer detta kräva 350 000 – 700 000 prosumenter vilket innebär att 20-35 % av alla elnätskunder behöver bli prosumenter. De flesta anläggningarna kommer sannolikt att vara i storleksordningen 16-63 A vilket, när de är konsumtionsanläggningar, kan hanteras som månadsavlästa schablonanläggningar. När dessa anläggningar blir prosumentanläggningar kommer de kräva timmätning och timavräkning vilket innebär en avsevärt högre hanteringskostnad vad gäller mätning, beräkning och rapportering. Även om nätägaren effektiviserar sina processer kommer kostnadsökningen bli stor samt fördelas på hela kundkollektivet enligt gällande principer för elnätsavgifter. De kunder som inte kan eller inte väljer att bli prosumenter få ökade elnätsavgifter. Kapacitetsmässigt kommer en solelproducent att utnyttja nätet mer än en kund med enbart konsumtion.

I rapporten fastslås att *"Med fasta nätavgifter minskar värdet av solceller för mikroproducenten då den fasta kostnaden kan bli stor i relation till hur mycket producenten använder nätet"*. Solelproducenten kommer även i fortsättningen ha behov av att kunna

ta ut hög effekt ur nätet vintertid samtidigt som nätet behöver vara dimensionerat för att ta emot hög effekt sommartid. Med anledning av detta håller vi inte med om slutsatsen i rapporten. Elnätsägaren måste även i fortsättningen få möjlighet att prissätta nättjänsten med både fasta och rörliga avgifter.

Elnätet är historiskt sett dimensionerat för uttag av effekt. Prosumenterna har vanligtvis erlagt anslutningsavgift för en viss säkringsstorlek. Dimensioneringsmässigt har i många fall endast uttag av effekt beaktats. Med en större andel mikroproducenter i nätet kan inmatning av effekt potentiellt bli dimensionerande för elnätet. Det är då viktigt att såväl regelverket såsom nätägarnas möjlighet till att vid behov ta ut anslutningsavgift anpassas efter de nya förutsättningarna med en högre grad av mikroproducenter i nätet. Detta skulle t.ex. kunna bli aktuellt om nätförstärkningar erfordras om prosumenter vill mata in effekt till elnätet, även då den inmatade effekten är i samma eller lägre storlek än vad som kan hanteras inom anläggningens huvudsäkring.

Övriga kommentarer

I rapporten nämns inget om att se över regelverken kring anslutningsbestämmelser och om det borde finnas möjligheter att flytta solelsproduktion mellan närliggande fastigheter eller byggnader. Tekniska verken menar att det i vissa installationsfall borde finnas möjlighet att göra det. Vi får ofta förfrågningar om detta från våra kunder. Under förutsättning att kraven på elkvalité, elsäkerhet och mätning uppfylls bör detta kunna vara möjligt.

Fortsatt dialog

Tekniska verken Nät Linköping AB hoppas att Miljö- och energidepartementet kommer att beakta dessa synpunkter. Vi välkomnar frågor på detta remissyttrande.

Med vänlig hälsning

Lovisa Fricot Norén
Vd, Tekniska verken Linköping Nät AB
och Tekniska verken Katrineholm Nät AB

Roger Abrahamsson
Utvecklingsingenjör, Affär och Kund
Tekniska verken Linköping Nät AB